

.....
LUCEMBURKOVÉ NA ČESKÉM TRŮNĚ

ŽIVOT VE STŘEDOVĚKU

Za vlády KARLA IV. zažívaly české země nebývalý rozkvět. Bylo to díky období míru, klidu a pořádku v zemi. Rostlo hospodářství a obchod, Praha se stala centrem střední Evropy. Vesnice se skládali z 10 - 15 domů. Lidé byli **poddaní** krále, šlechty a církve. Část úrody prodávali, museli odvádět dávky - daň v penězích a v části úrody, povinností byla i nařízená **robota** = práce na hospodářství panstva.

Města zažívala největší růst. Nebyla velká, ale počet 3-5 tisíc obyvatel převládal. Jen celá Praha měla kolem 40 tisíc obyvatel. Města se chránila příkopy a hradbami s několika branami – proti útoku nepřítele, kontrola obchodu (vybírání peněz za prodej), kontrola vstupu cizích lidí (nemoci, epidemie). Budovaly se honosné měšťanské domy, náměstí měla své **kašny** = pitná voda pro obyvatele, byl tam alespoň jeden kostel. Na vše dohlížela **radnice** (v ní bohatí zastupitelé). **Královská města** podporoval a budoval král.

Přesto byla hygiena velice špatná - úzké špinavé uličky, odpadky se házely z oken, nebyla kanalizace, záchody v domech. Pobíhala tam domácí zvířata. Hrozilo pořád vypuknutí nakažlivých nemocí (střevní choroby a mor)! Jen některé ulice byly dlážděné, jinak jen hlína. Ve městech žila i **chudina** – lidé bez majetku, spoléhající na milost bohatých a majetných.

Nejbohatší skupinou byli **obchodníci**. **Řemeslníků** (pekaři, řezníci, krejčí, ševci, kováři, hrnčíři, šperkaři, truhláři, bednáři, řemenáři,...) bylo sice více, ale takovou moc neměli. Zbraně vyráběli zbrojíři, mečíři a platnéři (brnění) pro bohaté a vojsko. U řemeslníků v dílnách se učili několik let tovaryši a učeďníci, někteří pak po vyučení dostávali list o svém vyučení v řemesle. Na výstavbě měst se podíleli zedníci a tesaři, kteří putovali po městech a tam nějakou dobu pracovali.

Rytíři a šlechta se dělila na **pány** (žili na pevných hradech, vlastnili veliká panství s mnoha vesnicemi, kde na ně lidé pracovali, pořádali lovy, turnaje a hostiny). Často usilovali i tajně o vládu, král si je hlídal (i za pomoci vojska, pokud se nepodrobili). Na **zemaný** (urození pánové, vlastnili jen jednu vesnici, žili v menších tvrzích, byli svobodní - podléhali jen samotnému králi = sloužili na jeho hradě i ve vojsku.) Často se museli bránit proti velkým pánům, aby o svůj majetek nepřišli, proto podporovali svého krále.

Veliký vliv měla i **církev** - rozrůstal se její majetek (má kostely, kláštery, lesy, pole, rybníky, vesnice a malá města s poddanými), proto se chtěla podílet na vládě v zemi. Díky hospodaření a **hlavně darům** od bohatých a krále nesmírně bohatla. Kněží zapomínali na chudobu a skromnost ve víře, žili v přepychu, mnohdy ještě větším než žila šlechta. Začínal **po smrti Karla IV. za vlády jeho syna Václava IV. boj o moc a nepokoje chudých**.

1. Úkol: Co museli odvádět **poddaní** ? _____

2. Úkol: Proč ve městech byly různé nemoci ? _____

3. Úkol: Kdo jsou **páni** ? _____

4. Úkol: Kdo jsou **zemané** ? _____

5. Úkol: Proč je církev najednou bohatá ? _____